

Digitaalne kriminaalmenetlus hoiab kokku aega ja raha

5.05.2021. **Justiitsminister Maris Lauri tutvustas täna riigikogule esimesel lugemisel kriminaalmenetluse seadustiku revisjoni eelnõu, mis muudab kriminaalmenetluse täielikult digitaalseks ja annab paindlikumad võimalused menetluse läbiviimiseks.**

„Digitaalsele kriminaalmenetlusele ülemineku peamine eesmärk on hoida kokku menetlusele kuluvat tööjõu- ja rahalist ressursi ning vähendada tarbetut bürokraatiat, minna dokumentidelt üle kaasaegsele andmepõhisele kriminaalmenetlusele,“ ütles justiitsminister Maris Lauri.

Digitaalse teabevahetuse tagamiseks asub toimik tulevikus üksnes e-toimiku süsteemis. „See on võrreldes paberil peetava toimikuga mugavam ning lihtsam lahendus kõigile menetlusosalistele – nii politseile, prokuröridele, kohtunikele, advokaatidele kui ka menetluses osalevatele inimestele. Kogu infovahetus käib läbi e-toimiku, välja arvatud juhul, kui see pole mingil põhjusel võimalik. Samuti saavad menetlusosalised tulevikus ise väiksema vaevaga infot otsida kui seni,“ rääkis Lauri.

Seadus muutub tehnoloogianeutraalseks ning paberdokumentide vormistamisele enam ei viidata. Näiteks ei ole edaspidi enam nõuet digidokument välja printida ja allkirjastada.

Kriminaalmenetlus muutub ka muus osas paindlikumaks. Senisest enam on võimalik kasutada lepitust. Vähesel määral huviga väiksemate kuritegude korral ei pea menetlust alustama, kui pooled on omavahel leppinud.

Sama tõendi kogumisel ja vormistamisel ei pea enam tulevikus tegema dubleerivaid tegevusi. Menetlustoimingute protokollimise nõuded muutuvad lihtsamaks ning heli- ja audio-videosalvestised on tulevikus üldjuhul protokolliga võrdsed. Sarnased muudatused tehakse ka väärteomenetluse seadustikus.

Lihtsamaks muutuvad ka menetlusdokumentide koostamise nõuded ning tehakse teisigi muudatusi, mis teevad kriminaalmenetluse paindlikumaks. Näiteks võib tunnistaja kohtueelses menetluses antud ütlusi avaldada ilma teda kohtus üle kuulamata, kui pooled ja kohus on sellega nõus.

„Kõik need muudatused aitavad menetluse jooksul aega kokku hoida ja kiiremini lahendini jõuda,“ märkis justiitsminister.

Tulevikus on võimalik kasutada vahistamise asemel suuremat hulka erinevaid tõkendeid, näiteks liikumiskeeld või kohustus mitte suhelda teatud inimestega, kohustus kontrollida oma e-posti jne. Muudatus aitab vähendada vajadust kahtlustatavate vahistamiseks, kuid samas tagada kriminaalmenetluse läbiviimist ning kaitsta kannatanuid.

Selleks, et senisest paremini tagada juriidiliste isikute vastutusele võtmine kuritegude toimepanemise eest, on eelnõus pakutud ühe lahendusena välja piirata selliste toimingute tegemist, mille tulemusena juriidilised isikud registrist kustutatakse.

Eelnõu on kavandatud jõustuma 1. juunil 2022. Osas, mis eeldavad veel tehnilisi arendusi, on siiski kuni 2. maini 2025 lubatud juhendada ka seaduse senisest regulatsioonist.

Allikas URL: <https://www.ekei.ee/et/uudised/digitaalne-kriminaalmenetlus-hoiab-kokku-aega-ja-raha>